

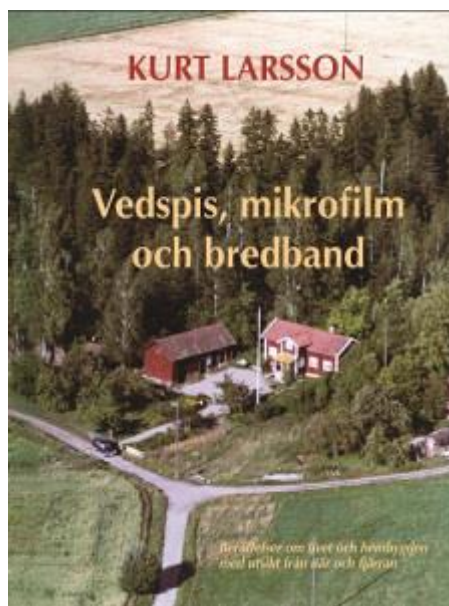
20 april 2017

Kolbäcks och Säbys kalejdoskop

Att Kolbäcks och Säbys historia är så intressant och kalejdoskopiskt mångskiftande kommer säkerligen som en överraskning för invånarna själva. Var och en är ju med om och känner till enbart en bråkdel av allt som händer och görs i hembygden. Forskar man, och plockar man ihop ett rikt urval av vad som har hänt, blir krönikan överväldigande rik.

En bok att ta efter

Kolbäcks och Säbys flitige krönikör Kurt Larsson har genom åren glatt oss med bloggartiklar och hembygdshäften. Nu har han samlat ihop de artiklar, som han har ansett vara viktigast, till en bok: Kurt Larsson, Vedspis, mikrofilm och bredband: Berättelser om livet och hembygden med utsikt från när och fjärran, (Kolbäcks hembygdsförening 2017, 99 rikt illustrerade sidor). Självt har jag skrivit åtskilligt om dessa bygder och vistats där då och då. Jag lever därför med i vad som händer. Anledningen till att jag skriver en bloggartikel om denna hembygdsbok är att den på många sätt kan vara en förebild för andra hembygdsföreningar. Så som Kurt Larsson har gjort kan (och bör) även andra föreningar göra.

Bygden har förutsättningar för en rik historia

Kurt Larsson med sin cykel på minnesplatsen för slaget vid Herrevadsbro.

Kolbäck och Säby är två gamla kyrksöcknar, som ingår i Hallstahammars kommun i Västmanland. De två socknarna är landsbygd och förblev landsbygd länge, men här fanns även industriorter av det smärre slaget, snarare brukssamhällen, med rätt så många invånare. Strömsholms kanal och den stora landsvägen genom Västmanland gick fram genom bygden. Här finns ett förnämligt gästgiveri, och senare tillkom en järnvägsstation, som gav Kolbäck ett stationssamhälle. Här fanns alltså både landsbygd och tätorter, som tillsammans gav förutsättningar för en mångskiftande historia. När man läser Kurt Larssons krönika, inser man att historien snarast är kalejdoskopisk.

Det stora slaget gör bygden känd

Den stora händelsen, som har givit genljud genom svensk historieskrivning genom århundradena, är slaget vid Herrevadsbro 1251. Vid Herrevadsbro över Kolbäcksån besegrade Birger jarl och biskop Kol av Strängnäs de upproriska folkungarna och deras utländska legoknektar. Kungamakten stärktes tack vare detta slag, och inbördesstriderna upphörde. Det blev fred inom landet i ungefär 25 år. Kolbäcks hembygdsförening har lyft fram detta slag, som i sin tur har lyft fram bygden. Kent Sjöström, som bidrar med några kapitel i boken, redogör för skapandet av en minnesplats. Detta arbete var nog så invecklat och strapatsrikt, eftersom det genomfördes som ett EU-projekt. Man var tvungen att följa EU:s alla regler och bestämmelser. Tack vare skickliga administratörer kunde projektet slutföras, och en minnesplats invigdes den 17 maj 2014. Kommunstyrelsens ordförande Catarina Pettersson och landshövding Ingemar Skogö var där. Firandet av detta slag har dragit många högt uppsatta kvinnor och män till Kolbäck och gjort bygden känd vida omkring. Första lärdomen är: lyft fram bygdens historiska minnen med minnesmärken och skrifter. Dokumentera även själva firandet. Detta är ju ett slags bevis för händelsens betydelse.

Affisch till invigningen av minnesplatsen.

Skriv litet åt gången!

En annan lärdom, som kan dras av Kurt Larssons skrift, är att man skall ta många små steg mot sitt mål. Hade han föresatt sig att skriva en etthundra sidor tjock bok om Kolbäck och Säby, skulle uppgiften kanske ha känts övermäktig. Det hade varit svårt att komma igång. Icke osannolikt skulle ingenting ha blivit gjort. Nu har han skrivit korta artiklar, en efter en. Till slut hade han så många att han kunde sammanställa dem till en bok, efter att ha valt och vrakat i mängden. Så gick det till även förra gången. Rune Larsson och Kurt hade var för sig skrivit artiklar och sammanställde dem till en bok. Även i 2017 års bok bidrar Rune Larsson med några kapitel. Många små steg leder sakta men mycket säkert mot målet. Den förra skriften, som jag tidigare har behandlat i en annan bloggartikel, har titeln:

Hembygdsföreningarnas jubileumsskrift

VÅR HEMBYGD

Säby 80 år Kolbäck 20 år

(2004).

Även denna skrift trycktes med bidrag från Eva Bergqvists minneskonto. Ett fåtal exemplar finns kvar till försäljning.

Berätta din egen historia

Boken handlar mycket om Kurt Larsson själv. Han berättar mycket om sitt eget liv. Tack vare ett växlingsrikt liv har han mycket att berätta, och han kan också konsten att berätta. Minnena är åskådliga och kryddade med eftertanke och ålderns vishet. (Kurt föddes 1934 och har alltså många levnadsår att redogöra för.) Just detta är något mycket viktigt. Varje människa är en del av historien och har därför viktiga saker att berätta. Själv brukar jag gång på gång uppmana folk: skriv ner dina minnen. Du har mycket som kan vara intressant för andra. (Som

Kolbäcks Musikkår i Linneabion 2005.

så många andra följer jag dock inte själv mina uppmaningar, men jag skall försöka ändra på den saken.) Med stor tillfredsställelse tar jag del av Kurts minnen. Kanske får han igång även mig.

Hembygdens historia är av allmänt intresse

Skriver man med insikt och betonande av huvuddragen, kan hembygdens historia vara av stort intresse även för folk på helt andra

orter. Likheter mellan den beskrivna bygdens historia och deras hembygds är ofta betydande och belysande. Också skillnaderna kan vara av stort intresse. Kurt Larsson har, tillsammans med Rune Larsson och Kent Sjöström, skrivit en sådan bok med betydande allmänintresse.

Avkoppling kräver arbetsinsatser

Bokens avslutning är dock oroväckande: ”Med denna lilla bok avslutar jag min bana som skriftställare. Nu ser jag fram emot våren, bokläsandet på balkongen och många sköna cykelturer.” En skriftställare med sådana talanger bör dock fortsätta, och, min bäste Kurt, avkoppling på balkongen och cykeln blir inte skön avkoppling, om man inte har någonting (det vill säga skrivande) att koppla av ifrån.

Lars Gahrn